

Dies Natalis Copernici

[1]

Opis wydarzenia:

W ramach „Dies Natalis Copernici” zapraszamy na transmisję debaty, której tematem będzie nowy pomnik Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Uczestnicy:

- prof. dr hab. Krzysztof Mikulski, dyrektor Centrum Badań Kopernikańskich UMK, Prezes ToMiTo
- prof. dr hab. Maria Lewicka, dyrektorka Instytutu Psychologii UMK, kierownik katedry Psychologii Społecznej i Środowiskowej UMK
- dr hab. Maciej Mikołajewski, prof. UMK, Instytut Astronomii UMK, red. naczelny miesięcznika Urania, w-ce prezes Polskiego Towarzystwa Astronomicznego
- dr hab. Adam Kola, prof. UMK, Instytut Literaturoznawstwa UMK
- Szymon Spandowski, Nowości Toruń
- moderacja: Michał Kłosiński, Dom Mikołaja Kopernika MOT

Koncert fortepianowy: Mariana Veretylny - Akademia Muzyczna w Gdańsku

W programie: Claude Debussy, Sonata fortepianowa, Suita bergamska, część trzecia „Światło Księżycy”, Ludwig van Beethoven, Sonata fortepianowa d-moll nr 17 op. 31 nr 2, tzw. „Burza”, część pierwsza

W ramach tegorocznego Dies Natalis Copernici wybiegamy myślą poza dolegliwości dnia dzisiejszego, z nadzieją, że nadchodzący czas nie będzie już nas tak srogo doświadczał. Dlatego na dwa lata przed 550. jubileuszem urodzin Mikołaja Kopernika, próbujemy zastanowić się co nam symbolizuje ta postać? Czy jest wciąż żywym elementem naszej tożsamości, czy też zmurszałym obowiązkowym motywem nazewnictwa kolejnych instytucji Czy jest może tylko produktem marketingowym lepiej lub gorzej wykorzystanym?

Czy ewentualne wartości jakie można by czerpać z symboliki haseł: Kopernik, kopernikański,

odkrycie heliocentryczne, odwaga w życiu i nauce są dla nas czytelne, ważne, inspirujące? I podstawowe pytanie jakie chcielibyśmy dziś zadać: czy wartości te mogłyby zostać przełożone na formę artystycznej wypowiedzi, takiej, która stałaby się nie tylko ważnym miejscem w naszej przestrzeni urbanistycznej, ale nośnikiem treści dla nas żywych aktualnych i ważnych?

Jednym słowem: Czy w Toruniu powinien stanąć kolejny pomnik Mikołaja Kopernika?

Starsi mieszkańcy Torunia doskonale pamiętają rok 1973. W ramach obchodów kopernikańskich wiele się wówczas działo. Rewitalizowano starówkę, pobudowano miasteczko akademickie na Bielanych, powstało kilka mniejszych rzeźb w przestrzeni publicznej. Niewielu wie, że planowano wówczas również nowy pomnik Mikołaja Kopernika. Miał stanąć u zbiegu ulic Szosa Lubicka i Rydygiera. Realizację zaproponowano Bronisławowi Chromemu, ale niestety do niej nie doszło.

Model pomnika znajduje się dziś w zbiorach Domu Mikołaja Kopernika.

Chcemy przypomnieć te plany, chcemy przypomnieć również tło wydarzeń związanych z 500. rocznicą urodzin Kopernika. Zanim negocjowano już z Chromym w sprawie gotowego pomnika, w 1968 r. zorganizowano sympozjum artystów, historyków i krytyków sztuki. Uczestnicy byli zgodni, że najciekawszy projekt powinien zostać wyłoniony w konkursie, a jedynym kłopotem organizatorów przyszłego konkursu, wówczas jeszcze planowanego jako otwarty, będzie wybranie z jego planów takich projektów, które nie tylko w sposób nowy i odkrywczy zadośćuczynią wymogom współczesnej rzeźby monumentalnej, lecz także pięknej i starej architekturze miasta przeciwstawią godne wielkiej rocznicy dzieła. Do konkursu niestety nie doszło. W lipcu 1971 r. odbył się duży plener rzeźbiarski pod nazwą „Propozycje dla Torunia”. Historykom sztuki i regionalistom wydarzenie to jest dobrze znane. W plenerze wzięło udział 19 artystów, którzy przygotowali 34 rzeźby tytułowe propozycje dla Torunia. Sprawa lokalizacji poszczególnych projektów nie była ostatecznie rozstrzygnięta, ale odrzucone zostały koncepcje wniesienia jakiegokolwiek rzeźby w obszar zabytkowego starego miasta. Dziś wiemy, że z zaproponowanych przez artystów rzeźb realizacji doczekały się tylko dwie: rzeźba „Gnomon” Szczech Siwickich w dolince marzeń i rzeźba „Helios” Kopczyńskiego na placu Rapackiego. W najbliższych dniach będziemy się starać przybliżyć większość zaproponowanych wówczas rzeźb – szukajcie naszych publikacji na fanpage’u DomMikołajaKopernika.

Pytanie o powrót do tej niezrealizowanej idei nie ma gotowych odpowiedzi. Być może w obecnej chwili nie jest miejsce i czas na stawianie pomników. Być może w ogóle żyjemy w czasach, w których swoista pomnikomania wypaczyła sens pierwotnej myśli upamiętniania ważnych postaci lub w szerszym zakresie idei i myśli za pomocą artystycznego dzieła sztuki?

A generalnie rzecz ujmując, jeśli zadajemy pytanie: „czy w Toruniu powinien stanąć nowy pomnik Mikołaja Kopernika?” to w zasadzie jest to pytanie czy Kopernik jest dla nas jeszcze nośnikiem symboli, treści i emocji wciąż aktualnych i żywych, czy też jest to już zamierzchła przeszłość, nie ten czas i nie to miejsce?

Transmisja debaty i koncertu przeprowadzona zostanie na facebookowych profilach Muzeum Okręgowego w Toruniu ([kliknij, aby przejść na profil](#) [2]) oraz Domu Mikołaja Kopernika ([kliknij, aby przejść na profil](#) [3]).

Data: 19.02.2021 17:00

Miejsce: online

Organizator: [Muzeum Okręgowe w Toruniu](#) [4]

Kategoria wydarzenia: Spotkanie

Położenie:

Odnosiniki:

[1] https://torun.pl/sites/default/files/dies_natalis_copernici.jpg

[2] <https://www.facebook.com/MuzeumOkręgoweWToruniu>

[3] <https://www.facebook.com/DomMikołajaKopernika>

[4] <https://torun.pl/pl/muzeum-okregowe-w-toruniu>